



НАЧАЛНО УЧИЛИЩЕ „ХРИСТО БОТЕВ” ГРАД ТРОЯН
ул. „Мизия”; тел.: 0670 627 13; www.nu-hristobotev.com ;
e-mail: nu_hr.botev@abv.bg

Утвърдил:
Мариана Митова
Директор



ПРОГРАМА за превенция на ранното напускане на училище

Програмата е разработена на основание чл. 263, ал. 1, т. 8 от Закона за предучилищното и училищното образование и е приета от Педагогическия съвет на проведено заседание Протокол №1/20.09.2021г.

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Настоящата програма е изработена в съответствие с целите, залегнали в националните политики по превенция на ранното напускане на образователната система и комплекса от мерки на правителството в областта на образованието и социално-икономическото развитие.

II. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Отпадането на учениците от училище е проблем на образователната система, чието решаване изисква прилагане на комплексни мерки при добра координация между институциите на различни сектори: национално, регионално, местно и училищно управление.

Превенцията и преодоляването на проблема изисква интегрирана политика и ангажираност на всички сектори и институции, свързани с образованието и с личностното и професионалното развитие на децата и младите хора в България. Необходими са широкообхватни мерки, насочени към осигуряване на: успешен преход между различните степени на образование, гъвкави и успешни възможности за преждевременно напусналите да продължат обучението си в системата на училищното образование с цел придобиване на ключови компетентности, разнообразни форми на обучение, признаване и валидиране на резултати от неформално обучение и информално учене, добра координация между институциите от няколко различни сектора на всяко ниво на управление – национално, регионално, местно и училищно.

Най-честите причини за отпадането на учениците от училище е напускане на учениците и допускането на голям брой неизвинени отсъствия.

Характерно за тези ученици е, че произхождат от семейства с нисък социален и образователен статус, със занижен родителски контрол и липса на мотивация за продължаване на образованието.

За преодоляване на проблема е извършено задълбочено анализиране на причините :

-Социални причини – незаинтересованост на родителите, проблеми между родителите в семействата, нисък социален статус.

-Икономически причини – безработица, бедност, нисък стандарт на живот, необходимост да се помага в домакинството.

-Етнокултурни причини – ранни бракове при момичетата, образованието не е привлекателно за тях, защото не е свързано с непосредствената практическа полза.

Наличието на този проблем налага неговото разглеждане в детайли и разработването на програма за превенция на отпадането.

Един друг от факторите за преждевременно напускане на образователната система наложи въвеждането на единен Механизъм за противодействие на училищния тормоз, който има за цел да подпомогне училищата в усилия им за справяне с това явление.

Рискове:

Преждевременното напускане на училище води още до нарастване на рисковете от социално изключване, застрашава сигурността и стабилността на обществото и е предпоставка за влошаване на качеството на живот на сегашното и на следващите поколения.

Здравният статус и достъпът до ресурси и услуги, които могат да осигурят по-добър стандарт и продължителност на живота в добро здраве и благосъстояние, са в пряка зависимост от получената по-висока степен на образование.

Посочените последствия са показателни за мащаба и степента на негативното влияние на преждевременното напускане на училище върху индивидуалните съдби на пряко засегнатите и благосъстоянието на техните семейства, върху възможностите за развитие на техните общности и върху цялостното социално-икономическо развитие на страната в средносрочен и дългосрочен план

Програмата за превенция на отпадане на ученици от училище е разработена в съответствие с рамкови европейски и национални документи и конкретизира ключовите мерки в политиките за превенция, интервенция и компенсиране на отпадането и преждевременното напускане на училище.

С дейностите си тя е ориентирана към реализиране на политики и мерки за постигане на стратегическата цел и оперативните цели на Стратегията и определените приоритети на областно ниво.

Програмата представя:

- SWOT анализ - определяне на рисковите групи ученици, застрашени от отпадане в НУ "Христо Ботев" гр. Троян и прилагане на мерки, свързани с превенцията, работещи по отношение на справянето с риска от отпадане от училище;

- дефиниране на дейности, насочени към идентифицираните рискови групи от ученици, предлагащи промяна в нагласите с цел повишаване мотивацията на учениците за учене, чрез предлагане на качествено образование - използване на интерактивни методи на преподаване, повишаване квалификацията на учителите, превръщане на училището в желана територия - подобряване на МТБ, включване на учениците в извънкласни форми, проекти и целодневна организация на учебния процес, приоритети, дефинирани в Стратегията за развитие на училището.

- обмен на добри и работещи практики между заинтересованите страни;
- усъвършенстване на системата за събиране на постоянна и надеждна информация за движението на децата и учениците.

II. АНАЛИЗ НА СЪСТОЯНИЕТО В УЧИЛИЩЕТО

В НУ "Христо Ботев" гр. Троян се обучават ученици от град Троян и от села от община Троян.

В началото на изтеклата учебна 2020-2021 година броят на децата и учениците, обучаващи се в училището е 146, от които пътуващи ученици са 31 (от населени места от общината със закрити училища).

Няма ученици отпаднали от училище, но има рискови групи от ученици, застрашени от отпадане. Най-често срещани причини за това са:

- икономически – затруднен достъп до образование, поради ниски социални доходи, водещи до заминаване на семействата в чужбина.

Между България и страните, към които е насочен основният емигрантски поток, липсват механизми за обмен на данни и проследяване каква част от заминалите в чужбина ученици продължават обучението си.

И през предходната учебна година в училище няма отпаднали от училище ученици, прекъснали образованието си поради семейни или други причини, което се дължи на факта, че малък е процента на етническите групи в училище, които са най-уязвими в това отношение.

Няма обособена рискова група ученици, застрашени от отпадане поради нежелание за учене, което се дължи на предприетите училищни политики за индивидуална допълнителна работа с изоставащи ученици.

Анализът на данните за броя на допуснатите от учениците отсъствия за учебната 2020/2021 година показва, че той е увеличен в сравнение с предходната година. Причина: епидемиологичната обстановка в страната.

Учебна година	Среден брой извинени отсъствия	Среден брой неизвинени отсъствия
2018-2019	38	0
2019-2020	40	0
2020-2021	45	0

Като превантивни мерки за намаляване на отсъствията са информирането на Дирекция "Социално подпомагане"-гр.Троян за учениците, допуснали над 5 неизвинени отсъствия за един месец.

Училището прилага и други мерки за превенция на ранното напускане на образователната система, като сред тях са:

- Организация на обучението в ГЦОУД I – IV клас – 6 групи
- Занимания по интереси – 6 групи
- Осигуряване на безплатна закуска за учениците от I – IV клас
- Провеждане на консултации по учебните предмети
- Системни разговори с родители и ученици
- Провеждане на училищни тържества и приобщаване на учениците и родителите към училищната общност
- Отбелязване на различни празници и инициативи

III. ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА

1. Разработване и изпълнение на комплекс от ефективни мерки и дейности за превенция и намаляване на риска от преждевременно напускане на ученици от идентифицираните рискови групи в училище.
2. Подобрени резултати от обучението, измерими от НВО и осигурена подходяща образователна подкрепа за развитие на всеки ученик.

IV. ЗАДАЧИ

- 1.Ежегодно изработване и актуализиране на регистър на застрашените от отпадане ученици – в началото на II-ия учебен срок и в началото на учебната година.
2. Своевременно идентифициране на признаците на изоставяне в усвояване на учебното съдържание.
3. Създаване на механизъм за събиране на информация за посещаемостта в училище, адекватен анализ и своевременни мерки.
- 4.Разработване на система за извънкласни и извънучилищни дейности в съответствие с интересите и възможностите на учениците – развитие на силната им страна.
- 5.Ефективен диалог между училището и семействата на застрашените от отпадане на ученици.

V. ДЕЙНОСТИ ПО ПРОГРАМАТА

Цел	Дейност	Отговорници	Срок	Индикатор за постигане
1. Ефективно управление за изграждане на позитивна училищна среда и развитие на позитивната училищна култура, насочени към минимизиране на риска от социално изключване и ранно напускане на училище.	1. Привеждане на училищните нормативни документи в съответствие с политиките за: подкрепа на личностното развитие на децата и учениците; изграждане на позитивен организационен климат; утвърждаване на позитивна дисциплина и развитие на училищната общност.	директор	м.IX.2021 г.	създадени и актуализирани училищни документи
	2. Изработване на УУП за всеки клас и паралелка, съобразени с интересите на учениците.	директор	м.IX.2021 г.	изработен УУП
	3. Ранно идентифициране на случаите, при които съществува риск от социално изключване или отпадане от училище.	класни ръководители	учебна 2021 - 2022 г.	своевременно идентифицирани случаи
	4. Оказване на социална и психологическа подкрепа на ученици и родители за предотвратяване на повтарящи се симптоми на неангажираност към образователния процес и социална апатия.	класни ръководители	учебна 2021 - 2022 г.	успешно оказана подкрепа

	5. Изработване и ежегодно актуализиране на регистър на застрашените от отпадане ученици.	класни ръководители	учебна 2021 - 2022 г.	създаден и поддържан регистър
	6. Изграждане на мотивация за посещение на училище и участие в живота на училищната общност чрез различни управленски и педагогически подходи за създаване на положителни нагласи към учебния процес.	класни ръководители; учители; директор;	учебна 2021 - 2022 г.	намален брой извинени и неизвинени отсъствия
	7. Създаване на условия, организация и координиране на обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие на децата и учениците.	директор; класни ръководители; учители;	учебна 2021 - 2022 г.	изработени документи – заповеди, планове за подкрепа; брой успешно подкрепени деца и ученици;
2. Осигуряване на условия за продължаващо професионално развитие на педагогическите специалисти с насоченост към информираността относно процесите на преждевременното напускане на училище и към придобиване на компетентности и умения за борба с неравнопоставеността в образованието и загубата на интерес от учениците.	1. Включване в годишния план за квалификация на подходящи форми и теми, свързани с процесите на преждевременното напускане на училище, загубата на интерес от учениците и приобщаващо образование.	Константинова; директор;	м.IX.2021 г.	брой планирани квалификации
	2. Осъществяване на училищна и извънучилищна квалификация на учителите по теми, свързани с процесите на преждевременното напускане на училище, загубата на интерес от учениците към образованието и приобщаващо образование.	Константинова; директор;	учебна 2021 - 2022 г.	брой осъществени квалификации
	3. Участие на учители в различни форуми за обмен на добри практики, свързани с превенцията на ранното напускане на училище.	Константинова; директор;	учебна 2021 - 2022 г.	брой осъществени участия
3. Повишаване квалификацията на учителите, както по	1. Обезпечаване процеса на образование, възпитание и социализация с квалифицирани педагогически специалисти.	директор;	учебна 2021 - 2022 г.	изготвен списък- образец 1

учебните предмети, които преподават, така и по гражданско образование, социални умения, методика, ИКТ, чужди езици и др.	2. Изработване на годишен план за квалификационната дейност, включващ разнообразни форми и теми за ефективна вътрешноучилищна и извънучилищна квалификация.	Константинова	м.ІХ.2021 г.	изработен план
	3. Вътрешноучилищна, извънучилищна и продължаваща квалификация на учителите.	Константинова; директор;	учебна 2021 - 2022 г.	брой учители с повишена квалификация
4. Осигуряване на условия всяко дете и всеки ученик да имат равни възможности за достъп, участие и извличане на ползи от висококачествено и приобщаващо образование.	1. Предоставяне на висококачествено образование, осигуряващо на учениците пълноценни знания, умения и компетентности.	учители; директор;	учебна 2021 - 2022 г.	високи резултати – годишна оценка; НВО; олимпиади, състезания, конкурси;
	2. Проучване интересите на учениците за насочване към подходящи дейности по интереси в училището за осъществяване на допълнителна подготовка	класни ръководители;	м.ІХ.2021 г.	изработен УУП
	3. Развитие и подкрепа на творческите заложби и способности на учениците чрез включване в различни дейности по интереси.	класни ръководители; учители;	учебна 2021 - 2022 г.	осъществени творчески дейности
	4. Предоставяне на възможности за включване на ученици в дейности по различни проекти, в зависимост от техните потребности и интереси.	директор;	учебна 2021 - 2022 г.	осъществени дейности по проекти
	5. Осигуряване на условия за целодневна организация на учебния ден за учениците от I до IV клас.	директор; учители;	учебна 20201- 2022 г.	брой групи и брой ученици
	6. Осигуряване на консултации по учебни предмети и на допълнителни консултации по учебни предмети, които се провеждат извън редовните учебни часове.	директор; класни ръководители; учители;	учебна 2021 - 2022 г. и при необх.	осъществени консултации
	8. Дейности за кариерно ориентиране на учениците в IV клас за самостоятелен и осъзнат избор за продължаване на образованието.	директор; класни ръководители;	учебна 2021- 2022 г. – ЧК и по график	осъществени дейности

	9. Осигуряване на достъп до медицинско обслужване и до програми по здравно образование.	директор; класни ръководители; медицинско лице;	учебна 2021 - 2022 – ЧК и по график	осигурено медицинско обслужване; осъществена програма по здравно образование;
	10. Използване на училищната система за поощряване на децата и учениците с морални и материални награди за високи постижения в образователната дейност, в заниманията по интереси и за приноса им в развитието на училищната общност.	директор; класни ръководители; учители;	учебна 2021 - 2022 г. и при необходимост	брой поощрени ученици;
	11. Осигуряване на безплатни учебници и учебни помагала за децата от ПГ и учениците от I до IV клас.	директор; класни ръководители; учители; Калева	учебна 2021 - 2022 г. и при необходимост	пълна осигуреност с учебници
	12. Осигуряване на безплатна закуска, топло мляко и плод за децата от ПГ и учениците от I до IV клас.	директор; домакин;	учебна 2021 - 2022 г.	пълна осигуреност
5. Поддържане, модернизиране и обогатяване на материалната образователна среда, която да създава подкрепящи, стимулиращи и благоприятстващи условия всички учащи да развият пълния си потенциал.	1. Поддържане и развитие на материалната среда, съобразно нуждите на учениците и възможностите на училището – своевременно планирани в различни планове за ремонтни дейности, доизграждане и обогатяване на базата и други.	директор; главен счетоводител	учебна 2021- 2022 г. и при необходимост	осъществени дейности
	2. Планирано приваждане на материалната база в съответствие с нуждите на деца и ученици със СОП.	директор;	учебна 2021- 2022 г. и при необходимост	осъществени дейности
	3. Осигуряване на постоянен достъп до интернет.	директор;	учебна 2021 - 2022 г.	информационна обезпеченост и достъп до интернет
6. Споделяне на отговорността за успешното образование с родителите –	1. Подкрепа на родителската грижа чрез информация, консултации и насоки.	класни ръководители; медицинско лице;	учебна 2021 - 2022 г.	успешна подкрепа

поддържане на взаимоотношения на взаимно доверие, сътрудничество и партньорство.	2. Насочване на родителите към институции и НПО, които могат да окажат продължаваща помощ и подкрепа.	класни ръководители; медицинско лице;	учебна 2021 - 2022 г.	успешна продължаваща подкрепа
	3. Отворени врати за посещение на родители, кръгли маси и други форуми за обсъждане на проблеми, свързани със социалната активност и ангажираността към образователния процес на учениците.	директор; класни ръководители; учители; обществен съвет;	учебна 2021 - 2022 г. и при необходимост	успешни форуми и решени проблеми
	4. Провеждане на информационни кампании, изготвяне и разпространение на информационни материали и брошури, предназначени за родители: прием на деца и ученици.	класни ръководители IV клас, учители ПГ	учебна 2021 - 2022 г. по график	осъществени кампании; изготвени разпространени материали;
	5. Активно включване на родителите в дейности от годишния план на училището.	директор; класни ръководители	учебна 2021 - 2022 г.	осъществени успешни дейности
	6. Съвместни дейности с обществения съвет при идентифициране и решаване на социални, образователни, поведенчески и други проблеми, които поставят децата в риск да отпаднат от училище	директор; класни ръководители	учебна 2021 - 2022 г. – при необходимост	осъществени успешни дейности

<p>7. Институционално партньорство и сътрудничество в областта на преждевременното напускане на училище и социалната изолация.</p>	<p>Ефективно включване на ресурсите на местната общност при реализиране на дейностите за превенция на отпадането от училище:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ежесечно изпращане на уведомителни писма до дирекция “Социално подпомагане” за учениците, допуснали повече от 5 неизвинени отсъствия; • предприемане на процедура за издаване на наказателни постановления от кмета на общината за родители, настойници и попечители, които не осигуряват присъствието на децата си в училище. • съвместни дейности с V РПУ 	<p>директор; класни ръководители</p>	<p>учебна 2021 - 2022 г. – при необходимост</p>	<p>осъществени успешни дейности</p>
--	--	--	---	---